

В Самострілах знайдено поховання Липських

Батько вченого Іполит Федорович (1834-1927) народився в селі Немиринієць Старокостянтинівського повіту на Волині. Син священника пішов звичною в родині стежкою. Бо дід його Іван Григорович теж служив церковні треби в селі Котюржині цього ж повіту на рубежі XVIII-XIX століть, а батько Федір Іванович, котрий походив з Котюржинієць, мав приход спочатку в селі Немиринієць, а потім у Великих Мацевичах Заславського повіту, про що зафіксовано в "Історії Волинської духовної семінарії" (Почаїв, 1901, ст. 339). Із цим духовним закладом пов'язав майбутнє також і Іполит Федорович. Учорапний випускник його стає священником при Корещькому жіночому монастирі в 1858-1859 роках, а потім, як засвідчують документи державного архіву Житомирської області (ф.1, ст. 509, стор.66-67), чотирнадцять літ очолює приход самострілівського Свято-Михайлівського храму.

Липським не довелося довго мешкати в глухому сільці, що загубилося серед густих поліських дібров і назва якого перегукується із зображенням воїна-захисника (самостріла) на печатці київського магістрату XV століття. Причин переїзду сім'ї в губернський центр було кілька. Коли Володі сповнилося шість років, раптово померла мати, а за нею - дід. Іполит Іванович із дітьми (на руках була ще й дочка Оля) залишили це сумне місце. Милі серцю й водночас сумні провінційні Самостріли не могли дати здібному хлопчині потрібної освіти, про що мріяв батько. Це була ще одна причина, чому десятирічний Володя стає слухачем підготовчого відділення одного з найстаріших навчальних закладів

Усі довідники, енциклопедії, наукові посібники свідчать, що четвертий президент Національної Академії Наук України В.І.Липський (займав високий пост у 1922-1928 роках) народився у селі Самостріли Рівненського повіту Волинської губернії 11 березня (27 лютого) 1863 року

Волині - Житомирської першої чоловічої гімназії!

Але про рідке село молодий учений-ботанік згадував пізніше не раз, зокрема про три могили на гаті залустилому сільському кладовищі. Про діда його Федора Івановича дещо знаємо він виконав сина, який став членом Волинської духовної конгрегорії, обирався головою будівельного комітету зі спорудження в Житомирі будинку для Волинської духовної семінарії. Про матір встановити точні відомості не вдалося, відомо лише, що її звали Ганна Петрівна. Але тут похоронена й сестричка. Невідомо, як її звали скільки літ мала. Можна тільки здогадуватися, що померла вона рано. У віатинку часу між 1859 та 1873 роками.

А якщо спробувати виявити поховання Липських? Допоміг директор Самострілівської неповної середньої школи О.Ф.Довмат. Відшукали залишки старого кладовища за селом, поблизу машинно-тракторного двору свк імені Шевченка. Могилки майже непомітні. Та ось три здоровенні тополи. Під однією особняком - хрест, ще два інших неподалік. Розчистили плиту. Напис із невеликою духовною епітафією свідчить, що тут вічним сном спить Федір Іванович Липський (1797-1869). На жаль, ніяких записів на могилах матері та сестри уже немає: немилосердний час (а може, й невдачні люди?) зробив своє. Старожили села, з якими розмовляли журналісти Анатрій Павловський та Ігор Радківський, мало що додали до уже відомого. Звичайно могли б допомогти нащадки академіка, але, наскільки відомо, із шести дітей Володимира Іполитовича в живих немає жодного, чи zostалися онуки. Де вони мешкають, важко сказати... Тут для креснавіців неочепатий край роботи.

Вачиться нам і таке. Самострілівській сільській раді варто звернути увагу на віднайдені могили. Бо мають вони відношення до вченого зі світовим іменем, відомого з питань флористики, систематики та географії рослин. В.І.Липський відкрив і описав нові чотири роди і понад 240 видів та підвидів рослин. Його іменем на різних континентах планети названі 56 видів флори судинних рослин і два роди. Небагато знайдете вчених, які так відзначились у світовій ботаніці. Тому слід не лише гордитись - треба свято оберігати все, пов'язане зі славним земляком.

Василь ЯНОШІ